

Бекітемін  
«Солтүстік Қазақстан облысы  
әкімдігінің ветеринария  
басқармасы» КММ «Қызылжар  
ауданының ветеринариялық  
станциясы» ШЖҚ МКК  
директоры



У.К. Багенов

«Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің ветеринария басқармасы»  
КММ «Қызылжар ауданының ветеринариялық станциясы» ШЖҚ  
МКК-нің сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты

с. Бескөл 2022 жыл

## 1. Жалпы ереже

1. «СҚО әкімдігінің ветеринариялық басқармасы» КММ «Қызылжар ауданының ветеринариялық станциясы» ШЖҚ МКК-ның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты (арықарай-кәсіпорын саясаты) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына және кәсіпорынның ішкі құжаттарына сәйкес әзірленген.

2. Осы саясат мыналарды белгілейді:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттар мен міндеттер;

2) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары;

3) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелер;

4) Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар кешені;

5) осы саясатты сақтау үшін жауапкершілік.

3. Осы саясаттың негізгі мақсаты сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау, зерделеу, шектеу және жою жөніндегі шаралар жүйесін әзірлеу және енгізу, кәсіпорында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, кәсіпорынның, оның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің жоғары мінез-құлық стандарттарына бейілділігі, іскерлік беделді нығайту және кәсіпорынға деген сенімді арттыру болып табылады.

## 2. Қолдану саласы

4. Осы Саясат кәсіпорынның барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің танысуы және мүлтіксіз сақталуы үшін міндетті болып табылады.

5. Бұл саясатта келесі терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы - "сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері жөніндегі өзге де нормативтік құқықтық актілер;

2) мүдделер қақтығысы-лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өз лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін;

3) сыбайлас жемқорлық — кәсіпорын лауазымды адамдарының жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтарды өздері не үшінші тұлғалар үшін алу немесе алу мақсатында өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді заңсыз пайдалануы, сол сияқты осы тұлғаларға игіліктер мен артықшылықтар беру арқылы пара беру; 4) сыбайлас

жемқорлық құқық бұзушылық-занда әкімшілік және қылмыстық жауаптылық белгіленген, сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қарсы кінәлі іс-әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

5) Сыбайлас жемқорлық тәуекелі-сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

6) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл-кәсіпорынның өз өкілеттіктері шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде кәсіпорында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру және олардың салдарын жою жөніндегі қызметі;

7) сыбайлас жемқорлықтың алдын алу-кәсіпорынның сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі;

8) қызметкерлер-кәсіпорынмен еңбек қатынастарында тұрған жеке тұлғалар.

### **3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсат пен міндеттер**

6. Кәсіпорындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың мақсаты атқаратын лауазымына қарамастан кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелін барынша азайту болып табылады.

7. Қойылған мақсатқа жету үшін осы саясат мынадай міндеттерді шешуді көздейді:

1) кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінде кез келген сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті түсінуді қалыптастыру;

2) кәсіпорынға, лауазымды адамдар мен қызметкерлерге қолданылуы мүмкін Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының негізгі талаптарын қорыту және түсіндіру;

3) кәсіпорынның лауазымды адамдары мен қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын білу және сақтау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оны болғызбау жөніндегі барабар рәсімдерді жүзеге асыру міндетін белгілеу;

4) Сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы іс-қимылға, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың салдарын барынша азайтуға және (немесе) жоюға бағытталған сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды әзірлеу және енгізу.

#### **4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары**

8. Кәсіпорындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары:

1) сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік, қызметкерлер Кәсіпорындар өз қызметін жүзеге асыру кезінде кез-келген нысанда және көріністе сыбайлас жемқорлықтан толық бас тарту принципін ұстанады.

2) кәсіпорын қызметкерлерінің тартылуы өз лауазымды адамдары мен қызметкерлерін Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының ережелері туралы хабардар етеді және олардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және іске асыруға белсенді қатысуын құптайды;

3) жазаның бұлтартпастығы-кәсіпорын атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және өз лауазымдық міндеттерін атқару кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда өзге де жағдайларға қарамастан кәсіпорын қызметкерлерін жазалаудың бұлтартпастығы туралы мәлімдейді;

4) өзара іс — қимыл және үйлестіру-кәсіпорын сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласындағы мемлекеттік органдармен өзара іс-қимылды және ынтымақтастықты, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процесінде іс-қимылдарды үйлестіруді қамтамасыз етеді.

#### **5. Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелер**

9. Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес кәсіпорын оның лауазымды адамдары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормаларын, сондай-ақ осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтауға міндетті. Осы саясатты іске асыру кезінде кәсіпорын оның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе үшінші тұлғалар арқылы сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға тыйым салынатындығына, сондай-ақ:

1) пара беруді ұсыну, уәде ету немесе жүзеге асыру, яғни кез-келген адамды өзінің лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамауға шақыру ниетімен кез-келген қаржылық немесе басқа пайда/артықшылық беру немесе уәде беру;

2) пара беруді талап етуге, қабылдауға немесе қабылдауға, яғни өзінің лауазымдық міндеттерін тиісінше орындамағаны үшін кез келген қаржылық немесе өзге де пайда/артықшылық алуға келісуге немесе келісуге;

3) қолданыстағы заңнамада көзделгендерді қоспағанда, төлемдерді ұсынуға, уәде етуге немесе жүзеге асыруға, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ белгіленген рәсімдерді

жеделдету немесе оңайлату үшін оларға теңестірілген адамдарға сыйлықтар ұсынуға;

4) төлемдер белгіленген рәсімдерді жеделдету немесе оңайлату үшін пайдаланылуы мүмкін деген күдік болған кезде үшінші тұлғаларға төлемдер ұсынуға, уәде беруге немесе жүзеге асыруға құқылы;

5) жеке пайда алу үшін кәсіпорында (оның ішінде уақытша негізде) жұмысқа орналасуды ұсынуға, уәде беруге немесе ұсынуға;

6) үшінші тұлғалардан жоғары немесе жалған төлемдерді қабылдауға немесе қабылдауға жәрдемдесу;

7) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарына және кәсіпорынның ішкі құжаттарына қайшы келетін сыйлықтар немесе қонақжайлылық белгілерін беруге немесе алуға құқылы.

10. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары өздерінің кәсіби қызметінде келесі мінез құлық нормаларын қатаң сақтауы керек:

1) Қазақстан Республикасы заңнамасының және осы саясаттың талаптарын орындауға міндетті;

2) іскерлік қатынастарда адал және әдепті болуға, лауазымдық міндеттерді жүргізудің кез келген жосықсыз тәсілдерінен аулақ болуға;

3) қоғамның беделін түсіруге қабілетті іс-әрекеттер жасауға жол бермеуге;

4) кәсіпорынның қызметтік жағдайы мен құпия ақпаратын, материалдық және материалдық емес активтерін жеке мақсатта пайдаланбауға;

5) заңсыз әрекеттерге не олардың заңдылығы мен әдептілігіне қатысты күдік тудыруы мүмкін әрекеттерге жол бермеуге;

6) әріптестерінен сыбайлас жемқорлыққа қарсы жоғары құқықтық мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету;

7) Кәсіпкерлік қызметті және (немесе) табыс алуға байланысты өзге де қызметті жүзеге асыру барысында біреуге жәрдем көрсетуден қалыс қалуға;

8) басқа қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеуге және мұндай әрекеттерді көтермелемеуге;

9) қақтығыс болған кезде лауазымдық міндеттерін жүзеге асырмауға.

11. Кәсіпорын қызметкерлері міндетті:

1) Кәсіпорынның мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлыққа қарсы құқық бұзушылықтарды жасаудан немесе жасауға қатысудан қалыс қалуға;

2) айналасындағылар кәсіпорынның мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға немесе жасауға қатысуға дайын деп түсіндіруі мүмкін мінез-құлықтан қалыс қалуға;

3) қызметкерлердің мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі не туындағаны туралы тікелей басшыға хабарлауға міндетті; Егер олардың іс-әрекеттерінің дұрыстығына немесе кез-келген басқа мінез-құлық нормаларына күмән туындаса, кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері кәсіпорынның жоғары басшылығына жүгіне алады.

## 6. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру және бағалау

12. Кәсіпорын жыл сайын сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бағалау жүргізеді, сондай-ақ ішкі құжаттарға сәйкес оларды барынша азайту жөніндегі шараларды әзірлейді.

13. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалаудың мақсаты сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтамау тәуекелдеріне ұшыраған және кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің жеке пайда алу мақсатында да, кәсіпорынның пайдасын алу мақсатында да сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау ықтималдығы жоғары Кәсіпорын қызметінің түрлерін анықтау болып табылады.

14. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау негізінде жүргізіледі.

15. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг – кәсіпорынның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың тиімділігіне, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы құқық қолдану практикасының жай-күйіне, сондай-ақ кәсіпорынның сыбайлас жемқорлық деңгейін қабылдау мен бағалауға қатысты ақпаратты жинау, өңдеу, қорыту, талдау және бағалау жөніндегі қызметі.

### 16. **Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг:**

1) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша кәсіпорынның барлық қызметкерлері мен лауазымды адамдарының қызметін зерделеу;

2) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдарды және жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін зерделеу.

17. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау (бұдан әрі - талдау) деп сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және зерделеу жөніндегі қызмет түсініледі.

18. Талдау объектісі кәсіпорынның барлық қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларының қызметі болып табылады және келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

1) кәсіпорынның қызметіне қатысты ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) Кәсіпорындағы ұйымдық-басқару қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

19. Кәсіпорынның қызметіне қатысты ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен нормалар анықталады.

20. Кәсіпорынның ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметі деп мынадай мәселелер түсініледі: - персоналды басқару, оның ішінде кадрлардың ауысуы; - мүдделер қақтығысын реттеу; - Мемлекеттік

қызметтер көрсету; - кәсіпорынның ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелер.

## **7. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тергеу**

21. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық есептер бойынша кәсіпорын ақылға қонымды мерзімде Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі комиссиясының қатысуымен тексеру немесе қызметтік тергеу жүргізеді.

22. Егер қызметтік тергеп-тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық фактісі анықталған жағдайда, еңбек қатынастарын бұзуға және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейін сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қағидатын негізге ала отырып, түзету шараларын қабылдау тергеп-тексерудің аяқталуы болып есептеледі.

## **8. Өзара ынтымақтастық**

23. Кәсіпорын өзара іс-қимыл қағидаты негізінде уәкілетті мемлекеттік органдармен және ұйымдармен, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы үшінші тұлғалармен өзара іс-қимыл мақсатында ынтымақтасады:

1) сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтар жасалған жағдайлар туралы хабардар ету;

2) Сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтарға тергеп-тексеру жүргізу кезінде жәрдемдесу;

3) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі бірлескен іс-шараларды әзірлеу мәселелері бойынша кәсіпорын қызметіне тексеру жүргізу кезінде үйлестіру;

4) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мәселелеріне байланысты уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдардың сұрау салулары бойынша түсініктемелер беру/кеңестерге (кездесулерге) қатысу.

## **9. Жауапкершілігі**

24. Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жауаптылықта болады.

25. Осы Саясат талаптарының орындалуына кәсіпорынның лауазымды тұлғалары, қызметкерлері өз құзыреті шегінде жауапты болады.